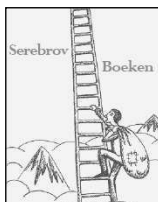

Beschouwingen
over het
Pad van de Monnik

Deel 1

Konstantin Serebrov

Serebrov Boeken
Den Haag, 2012

SERIE "INNERLIJK CHRISTENDOM"

Book I. Beschouwingen over het Pad van de Monnik. Deel 1.

VERSCHENEN BOEKEN VAN K. SEREBROV

Serie 'Het mystieke Labyrint in Rusland'

1. Het mystieke Labyrint in Rusland
2. De Moskouse mystieke Ondergrondse

Serie 'Alchemistische Leringen'

1. Verhalen van de alchemistische Meester G en zijn leerlingen over het geestelijke Pad
2. Spirituele Alchemie in Woord en Beeld
3. Praktische Alchemie
4. Tao Technieken

Serie 'Het innerlijk Licht'

1. Lering van het innerlijk Licht
2. Geestelijke Adem: de Beoefenening van Kriya Yoga

Serie 'Innerlijk Christendom'

1. Beschouwingen over het Pad van de Monnik, deel I
2. Beschouwingen over het Pad van de Monnik, deel II
3. De 22 Mysteriën van de Christelijke Weg

INHOUDSOPGAVE

Lijst van illustraties.....	7
Hoofdstuk 1. Mikhaïl heeft genoeg van het wereldlijke leven	8
Hoofdstuk 2. De ontmoeting met oudvader Nicodemus	13
Hoofdstuk 3. De drie soorten wil van de geestelijke beoefenaar	16
Hoofdstuk 4. De betekenis van de zonde	17
Hoofdstuk 5. Een onfortuinlijke poging tot biechten	21
Hoofdstuk 6. Het gebed van loslating	24
Hoofdstuk 7. Over het Geestelijke Pad	30
Hoofdstuk 8. Over innerlijk werk	32
Hoofdstuk 9. Over het smalle Pad vol lijden	34
Hoofdstuk 10. Het is niet mogelijk om zonder berouw op het Pad te vorderen	36
Hoofdstuk 11. Beoefenaar, denk aan je dood, denk aan de straf in de postume rechtbank en berouw zonder aarzelen je zonden	41
Hoofdstuk 12. Het is onmogelijk om zonder gehoorzaamheid op het Pad van geestelijke ontwikkeling te blijven	47
Hoofdstuk 13. Het is niet mogelijk op het Pad te vorderen als niet eerst de krachten van de ziel, die in het verleden verloren gingen, werden hersteld	48
Hoofdstuk 14. Hoe de verloren energie van de ziel terug te winnen	51
Hoofdstuk 15. Oefening voor het verzamelen van de zielenkracht, die in het verleden verloren ging.....	52
Hoofdstuk 16. Innerlijk werk, het werk aan zichzelf	56
Hoofdstuk 17. Adviezen van Efraïm de Syriër aan monniken voor het succesvol vorderen op het Pad	58
Hoofdstuk 18. Oefening voor het terugkrijgen van de kracht van de ziel	67
Hoofdstuk 19. Een eenvoudige oefening voor het terugkrijgen van de kracht van de ziel	69

Nederlandse vertaling uit het Russisch van 'Путь монаха, часть 1' door Konstantin Serebrov, Moskou, 2006

Vertalers:	Gouri Gozalov cs
Redacteur:	Gouri Gozalov cs
Ontwerp:	Gouri Gozalov cs
Illustraties:	Elena Obodova
Tekening van de monnik op de kaft:	Natalia Komarovskaya-Jumati

© Uitgever Serebrov Boeken, Den Haag, 2007

Telefoon: +31 (0) 70 352 15 65

E-mail: serebrovboeken@planet.nl

Website: <http://paagman.mijnbestseller.nl/serebrovboeken>

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook worden opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoofdstuk 20. Adviezen aan beoefenaars op het Pad over de noodzaak van gehoorzaamheid aan de geestelijke vader	72
Hoofdstuk 21. Mikhail besluit om met het serieuze, innerlijke werk te beginnen.....	77
Hoofdstuk 22. Verslag van het werk aan zichzelf	80
Hoofdstuk 23. Over deugden en hartstochten.....	83
Hoofdstuk 24. De passies van de ziel.....	87
Hoofdstuk 25. De passies van het vlees	89
Hoofdstuk 26. Drie groepen van zonden	90
Hoofdstuk 27. Vleselijke, boosaardige en hartstochtelijke neigingen	92
Hoofdstuk 28. Hoe passies de ziel van de beoefenaar overmeesteren en zijn ondergang worden	93
Hoofdstuk 29. De heilige Johannes Climacus over passies	94
Hoofdstuk 30. Hoe vraatzucht te overwinnen	99
Hoofdstuk 31. Hoe de hartstocht van seks te bedwingen	101
Hoofdstuk 32. Oefeningen voor het overwinnen van wellustige gedachten	106
Hoofdstuk 34. Oefening voor het herstel van de zielenenergie die verloren ging bij seks.....	113
Hoofdstuk 35. Het terugwinnen van de, in het verleden, verloren zielenenergie met behulp van een geavanceerde methode	114
Hoofdstuk 36. Hoe voorkom je geile gedachten in je dromen	117
Hoofdstuk 37. Oefening voor het terughalen van het verloren zaad	117
Hoofdstuk 38. Hoe overwinnen wij geldzucht	118
Hoofdstuk 39. Hoe de demonen van woede te overwinnen	119
Hoofdstuk 40. Hoe negatieve gevoelens kwijt te raken	123
Hoofdstuk 41. Hoe de demon van smart te overwinnen	126
Hoofdstuk 42. Hoe de demon van neerslachtingheid te overwinnen	130
Hoofdstuk 43. Hoe wordt ijdelheid overwonnen.....	133
Hoofdstuk 44. Hoe overwinnen we de demon van trots.....	136

LIJST VAN ILLUSTRATIES

Illustratie 1. Een jongeman besluit monnik te worden en het Pad van geestelijke ontwikkeling te volgen om God in zichzelf te vinden.....	31
Illustratie 2. Hij legt de kloostergelofte af, en belooft zijn leven te wijden aan de zoektocht naar God	33
Illustratie 3. De beoefenaar vergeet nooit, dat zijn lichaam eens zal sterven en dat zijn ziel zich zal losmaken en verantwoording afleggen voor de zonden die hij tijdens zijn leven niet berouwd heeft.....	42
Illustratie 4. De monnik legt voor zijn geestelijke vader de gelofte van gehoorzaamheid af en onderwerpt zijn onverlichte wil aan de wil van de ervaren, oudere monnik.....	49
Illustratie 5. Het herstel van de, in het verleden, verloren kracht van de ziel.....	54
Illustratie 6. De ijverige monnik verricht het werk van gehoorzaamheid op het erf van het klooster, onder het uitspreken van het Jezus gebed	73
Illustratie 7. De kringloop	108
Illustratie 8. Het opslaan van energie in het gebied van de onderbuik, gemarkeerd door 'F'	109
Illustratie 9. Het opslaan van de teruggewonnen kracht van de ziel in het gebied van het geestelijke hart, gemarkeerd door 'D'	110
Illustratie 10. Wanneer de zoeker naar God bespot wordt, moet hij dit beschouwen als een vereffening van de zonden die hij in de loop van zijn leven begaan heeft. Zo worstelt hij op weg naar God met zijn trots.	138

HOOFDSTUK 1. MIKHAIL HEEFT GENOEG VAN HET WERELDLIJKE LEVEN

Mikhail was een derdejaars student aan de faculteit wiskunde van de Universiteit van Moskou. Wiskunde interesseerde hem, maar was niet zijn roeping. Zijn grootste belangstelling ging uit naar het vraagstuk van de zoektocht naar God. Iedere keer als hij het college wiskunde bijwoonde, vroeg hij zich af: 'Waarom studeer ik eigenlijk aan de universiteit in plaats van in het seminarie? In mijn hoofd en mijn hart leeft een onblusbaar verlangen naar God in plaats van naar de bestudering van wiskundige formules.'

Maar hij had ook niet de wens om in het klooster te gaan of priester te worden. Zijn gezonde verstand zei hem, dat hij de levenswijze van de monniken niet zou kunnen verdragen en dat hij geen respectabele priester zou kunnen zijn. Dit probleem bleef hem achtervolgen.

'Je zit weer eens in de wolken,' lachte zijn vriendin Polina en keek hem met haar donkere ogen aan. 'Morgen moet ik je weer vertellen wat er tijdens het college gezegd is.'

Ze legde haar hand op zijn schouder en woelde speels door zijn haar.

'Ik hou er niet van als je je tedere gevoelens voor mij in het openbaar toont,' zei Mikhail en nam haar hand van zijn schouder.

'Lafaard!' zei Polina blozend en schoof van hem weg.

Na het college haalde ze hem in de wandelgang in.

'Kom je vanavond bij mij?' vroeg ze, een beetje blozend.

'Ik bel je vanavond wel, maar nu moet ik een belangrijk probleem oplossen.'

'Te zijn of niet te zijn,' giechelde ze.

'Je hebt nog gelijk ook!' antwoordde Mikhail.

'Wat ben je toch een ernstig en bezet persoon,' zei Polina.

In een poging aan de verwijten van zijn vriendin te ontkomen, dook Mikhail het kantoor van de decaan binnen. Toen hij daar vijf minuten later weer uit kwam, was zijn achtervolgster verdwenen.

'Het is me gelukt om dat stuk kwijt te raken,' verheugde Mikhail zich en ging op weg naar de metro. Bij Paveletskaya stapte hij uit en bereikte al spoedig een mooie kerk. De muren waren van rode baksteen. Het pleisterwerk aan de buitenkant was hier en daar afgebrokkeld en dat gaf de kerk een antiek en mysterieus

aanzicht. Mikhail bekruste zich en duwde de zware, eiken deur open.

Een geheimzinnige warmte kwam van de donkere kerkmuren. Mikhail kende deze sfeer maar al te goed. Met diepe eerbied keek hij naar de oude iconen. De stralen van de ondergaande zon verlichtten het iconostas en de iconen gloeiden met een gouden glans, wat zijn ziel deed beven.

De kerklezer las de Canon van Berouw en in het aangebouwde gedeelte nam een priester met zilverkleurige haren de biecht af. Mikhail ging in de rij staan en probeerde zich een slechte daad van de afgelopen maand voor de geest te halen, maar dat lukte ook deze keer niet. Een niet helemaal betrouwbaar stemmetje dat uit zijn onderbuik kwam, stoorde hem in zijn concentratie en herhaalde hardnekkig: 'Zeker weten, je hebt niets slechts gedaan.'

Mikhail probeerde er niet naar te luisteren, maar de vasthoudende stem drong door tot in zijn ziel. Hij keek omhoog en zag de lichtende ogen van Christus, die hem van een icoon aankeken en zijn hart vulde zich met wroeging. Van een mansgroot schilderij, aan de linkermuur, keek de Heilige Nicolaas hem streng en verwijtend aan. Met afkeuring keek hij in de diepten van Mikhail's ziel, erop wijzend dat het hart van Mikhail vol hartstochten was en zijn denken vol trotse gedachten.

Mikhail bereidde zich op het slechtste voor en keek naar de icoon van Serafim van Sarov. De doordringende, afkeurende blik van de heilige deed hem huiveren. Op hetzelfde ogenblik kwamen zijn rondtollende gedachten tot rust.

Verlegen blozend voor de mensen die op hun beurt wachtten, naderde hij de priester, boog het hoofd en, met de strenge gezichten van Gods' heiligen in gedachten, zei hij snel: 'Ik heb berouw over mijn trots en mijn hebzucht.'

'Zijn dat al jouw zonden?' vroeg priester.

'Ik heb seks gehad, maar dat was met mijn vriendin', voegde Mikhail er aarzelend aan toe.

'Schaam jij je niet, jongeman, dat je ontucht met vrouwen pleegt,' sprak de priester, 'dat je zo'n grote zonde pleegt? Vroeger zou zo iemand een jaar lang geen Heilige Communie mogen doen. Is het een zonde van lang geleden?' vroeg hij.

'Kort geleden,' antwoordde Mikhail en zijn verwarring groeide.

'Dan kun je geen Heilige Communie doen en word je een maand lang van de heilige sacramenten uitgesloten.'

‘Vader,’ zei Mikhail voorzichtig, ‘vertelt u me alstublieft hoe ik op het pad van verlossing kan komen en God vinden.’

‘Durf je me dit nu nog te vragen?’ zei de priester, het hoofd verwijtend schuddend. ‘Eerst zul je je van je vleselijke zonden moeten zuiveren en dan minstens een maand lang in een klooster het werk van obediëntie doen. Als je er daarna zeker van bent, dat het je roeping is, ga dan naar het seminarie.’

‘Maar is er geen andere weg naar God?’ vroeg Mikhail ontsteld. ‘Het zal me nauwelijks lukken om een ijverige monnik te worden, laat staan een respectabele priester. Ik ben niet in staat de gemakken van de beschaving op te geven en in afzondering te leven. Bovendien studeer ik aan de universiteit en wil graag afstuderen.’

‘Je kunt niet met de ene voet in de wereld staan en met de andere voet op het pad naar God. Op die manier bereik je niets. Op een gegeven moment zul je moeten kiezen tussen leven en dood. Als men op weg gaat naar God, moet hij sterven voor het wereldlijke leven. En als hij kiest voor de brede weg van het leven, verliest hij God voorgoed. Want de zoektocht naar God is het pad van de dood naar het leven, maar genieten van het leven is voor God het pad van de dood. Bid tot de Heilige Maagd,’ eindigde de priester, ‘misschien zal Zij zich over je ontfermen en je het juiste Pad naar God tonen. En om je voor verdere lichtzinnigheid te behoeden, zul je voor straf een maandlang driemaal per dag de Boete Canon lezen, waarbij je je elke keer tienmaal ter aarde werpt. Dan pas krijg je toestemming voor de Communie.’

Hij wierp zijn epitrahilion over Mikhails hoofd en bad het gebed van vergeving, eindigend met de woorden: ‘...en ik, onwaardige, vergeef je en laat je vrij, in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, amen.’

Mikhail verliet onthutst de kerk en wist niet wat te doen: Polina opzoeken of naar huis gaan en de Canon lezen, zoals de priester had opgedragen. Het werd donker en hij had geen zin om naar huis te gaan.

‘Ik zal morgen beginnen met de boetedoening,’ stelde hij zichzelf gerust en ging naar Polina. Een uur later drukte hij ongeduldig op de bel aan haar voordeur.

‘Ik wist al, dat je zou komen,’ zei ze plagend. ‘Overdag speel je de ongenaakbare meneer, maar je kunt geen nacht zonder vrouw.’

‘Ik kom om je te vertellen, dat ik vandaag in de kerk mijn ontucht heb gebiecht en dat de priester me heeft opgedragen om

zonder ophouden boete te doen. Hij verbood me om vrouwen aan te raken, en meer nog: om seks te bedrijven.'

'En dit neem je allemaal serieus?' stoof ze op.

'Hoe kan ik dat weten?! Een deel van me wil God vinden, maar het andere deel wil naast je liggen.'

'Het is belachelijk om de vrouw waar je van houdt te verlaten voor het twijfelachtige doel om na je dood in de hemel te komen.

Polina knoopte de zijden ochtendjas op haar borst open en wenkte Mikhail: 'Neem de woorden van de priester niet zo serieus, hij heeft ook een vrouw en kinderen en is geen celibatair'

'Dat is heel iets anders: hij is in de kerk getrouwd en daarom is het leven met zijn vrouw geen zonde.'

'Maar jij kunt toch met me in de kerk trouwen en iedere nacht de wettige liefde bedrijven?'

'Beste Polina, ik ben nog niet klaar voor het gezellige familieleven met pannen en luiers, ik heb iets anders op het oog.'

'Ik ken jouw doelen maar al te goed: onder de rok van iedere, leuke vrouw kruipen. Ik ben namelijk goed op de hoogte van je avontuurtjes, je bent verre van onverschillig voor het vrouwelijke.'

'Ik heb geprobeerd tegen deze verleidingen te vechten, maar ik was niet sterk genoeg.'

'Volgens mij vecht je helemaal niet, maar jaag je op ze als een kater in maart,' siste Polina zuur.

'Laten we ophouden met die zinloze argumenten,' zei Mikhail.

'Zeg me liever wat jouw doelen in het leven zijn, wat wil jij en waar streef jij naar?'

'Ik ben in ieder geval niet bezeten van het idee om op zoek te gaan naar een onzichtbare God. Ik houd van je, ik wil liefgehad worden, ik wil gelukkig zijn, ik wil een kind. Daar heb ik toch het recht toe?'

'Ik heb je toch gezegd, dat ik niet klaar ben voor het familieleven. Om te beginnen, wil ik mijn ziel redden en ontdekken wat achter de zeven zegels verborgen ligt.'

'Wat doe je dan 's nachts in mijn bed? Daar zul je God nooit vinden! Ik ben een mooie vrouw, waarom kan ik niet gelukkig zijn, waarom kan ik mij 's nachts niet tegen mijn geliefde aan nestelen en me beschermd voelen?'

'Als je niet van plan bent om samen met mij het Pad van geestelijke ontwikkeling te volgen,' zei Mikhail, 'zal het moeilijk voor ons zijn om samen een leven op te bouwen.'

‘Ik had nooit gedacht, dat jij onze verheven liefde zou opofferen aan een hersenschim! En als je God nou nooit vindt? Misschien bestaat Hij alleen maar in jouw opgepepte verbeelding en in de verbeelding van net zulke domkoppen als jij?’ zei ze, terwijl ze zich hartstochtelijk tegen hem aandrukte.

Mikhail duwde Polina koeltjes opzij en liep naar de deur.

‘Ga dan maar!’ riep ze driftig. ‘Denk niet dat ik ga huilen en je smeken of je alsjeblieft terugkomt!’

‘De kans is groot, dat je voor jouw behoeften een betere man dan ik zult vinden,’ antwoordde Mikhail.

Hij liep naar buiten, ademde diep de frisse lucht in en ging richting metro. Diep in zichzelf was hij ongelukkig over zijn belachelijke aftocht, maar, aan de andere kant realiseerde hij zich, dat zijn relatie met Polina zijn ziel te aards maakte en zijn geestelijk leven verstoorde.

‘Er zijn mooie vrouwen genoeg,’ suste hij zichzelf, ‘maar er is maar één God.’

Thuis las hij, staande voor de iconen, tien keer de Boete Canon en viel daarbij regelmatig in slaap. Maar na het lezen, klaarde zijn ziel onverwacht op en in gedachten dankte hij de priester voor de straf die hij hem had opgelegd.

Drie dagen las hij, voor het slapen gaan, de Canon en de gebeden tot de Moeder Gods.

Op de vierde dag, na zijn colleges aan de Universiteit, kwam zijn vriend Alexander naar hem toe.

‘Ik heb gemerkt, dat jij en Polina niet meer tegen elkaar spreken,’ zei hij.

‘Onze doelen verschillen teveel,’ zei Mikhail fronsend, ‘zij wil een familie stichten en ik wil het Pad van geestelijke ontwikkeling volgen.’

‘Kort geleden hoorde ik van mijn vrienden, dat een oudvader, die Nicodemus heet, in een buitenwijk van Moskou opgedoken is. Ze zeggen dat hij een man van grote kennis is en al veel mensen heeft geholpen. Hij woont in Kupavna, vlakbij het meer in de oude mijn. Ik weet dat jij je voor zulke mensen interesseert en daarom heb ik zijn adres opgeschreven,’ zei hij en stopte een briefje met een paar slordige pennenstreken in Mikhails hand.

‘Maar nu moet ik gaan ... Ik ga met mijn vriendin naar het theater, ga je mee?’ En zonder op het antwoord te wachten liep hij weg.

HOOFDSTUK 2. DE ONTMOETING MET OUDVADER NICODEMUS

‘Misschien moet ik maar direct naar de oudvader gaan, en mijn plan niet eerst in de mottenballen leggen,’ dacht Mikhail en liep naar de uitgang. De metro bracht hem naar het station Kurskiy, hij sprong in een vertrekkende trein en veertig minuten later was hij bij het station Kupavna. Goedgehumeurd volgde hij de landweg naar Nicodemus’ huis. Een uur later stond hij voor het hek van een halfvrijstaand, houten huis, dat omringd was door een tuin met overvloedig gras, met appelbomen en zwarte besenstruiken. Aan de rechterkant van het huis stond een tuinhuisje, waarvan de deuren open stonden. Hij had het hek nog nauwelijks aangeraakt, toen in de deuropening een omvangrijke man met een grijze baard en pientere ogen verscheen. Hij leek zo’n zestig jaar oud zijn.

‘Zoekt u iemand?’ vroeg hij en keek Mikhail streng aan.

Hij scheen dwars door Mikhail heen te kijken, wat deze een ongemakkelijk gevoel gaf.

‘Ik zoek oudvader Nicodemus,’ antwoordde hij onzeker en deed een stap achteruit.

‘Waarvoor heb je hem nodig?’ vroeg de oudere heer.

‘Ik geloof, dat hij me kan helpen bij een onderneming die voor mij heel belangrijk is.’

De gastheer nodigde hem uit in het tuinhuis, wat een keuken bleek te zijn en bood hem een kop thee aan.

‘Vertel me eens, nu je mij toch hebt gevonden, over je onderneming. Daarna zien we wel verder.’

Mikhail keek om zich heen. In de linkerhoek hing een grote icoon van de Moeder Gods van Wladimir, in de rechterhoek een van Jezus Christus. Verder hingen er iconen van de Aartsengel Mikhail en Sergej van Radonesh. Onder de icoon van de Moeder Gods brandde een klein lampje.

Aan de muur hing een poster van Leonardo’s ‘Dame met hermelijn’. Mikhail pakte een fles cognac en een worst uit zijn tas en legde ze voorzichtig op tafel.

‘Ik wil God vinden,’ sprak hij, ‘maar ik wil me niet uit de wereld terugtrekken. Een priester zei dat dit niet kan. Hij zei: ‘Bid tot de Moeder Gods, zij helpt iedereen.’ Ik bad een paar dagen en door een vreemd toeval gaf een vriend me de raad om u te bezoeken. Ik hou helemaal niet van plotselinge veranderingen, maar de

laatste tijd lijkt het alsof iemand anders dan ik aan het roer van mijn leven staat. Ik hoorde dat u God gevonden hebt.'

'En wie vertelde jou dat allemaal?' sprak Nicodemus ontevreden.

'Stuur me niet weg,' zei Mikhail van zijn stuk gebracht, 'ik heb uw hulp hard nodig.'

'En wat ben je bereid te offeren voor het vinden van God?' vroeg Nicodemus streng.

'Alles wat nodig is,' antwoordde Mikhail.

'Praat niet te gemakkelijk,' zei Nicodemus fronsend. 'Velen die bij me kwamen zeiden hetzelfde, maar naderhand verroerden ze nog geen vinger voor de redding van hun ziel. Luie studenten kenmerken zich door hun gulle beloften, maar hun daden zijn pover. Hopelijk ben jij van een ander slag. Ik kan je obediëntie opleggen, maar ik betwijfel of je dit aan kunt. Laat me je vertellen wat het pad van de monnik is.

Een echte monnik zijn, betekent een hoog niveau van verzaking. Je kunt jezelf monnik noemen, maar om er een te zijn is nog wel iets anders. Je moet de wereld een echt vaarwel zeggen en je leven wijden aan de zoektocht naar God. Als je God werkelijk wilt vinden, zul je daarvoor je ouders moeten loslaten, evenals je vrouw en je thuis. Een monnik moet zich niet meer bekommeren om menselijke glorie en het verwerven van bezittingen. Hij moet zich ook niet meer bekommeren om zijn familie en vrienden en andere mensen in de wereld. Je zult al je tijd moeten besteden aan het zoeken naar God. Want het Pad van de monnik is smal en lastig, het is vol van lijden en ontbering. Men moet tegen zijn vleselijke zowel als zijn zielshartstochten strijden. En hiervoor dient hij te vasten, te hongeren en nauwelijks iets te eten nadat hij gevast heeft. Dan zal onze onverzadigbare buik krimpen en is een kleine hoeveelheid voedsel 's ochtends en 's avonds genoeg. Men dient onophoudelijk te bidden, zonder zijn zaken te verwaarlozen, en men dient nachtelijke vigilies te houden. Men moet zich uit de wereld terugtrekken en op een eenzame plek wonen, ongestoord door het wereldlijke leven.'

'Ik denk, dat ik helaas niet aan de verplichtingen van een monnik kan voldoen,' zei Mikhail. 'Maar is het mogelijk om God te vinden zonder het aardse leven vaarwel te zeggen en gewoon in een flat in de stad te wonen?'

'Het is mogelijk om God te vinden, zelfs zonder een monnik of priester te zijn,' antwoordde Nicodemus. 'Wij weten niet precies

wie van de levenden Gods genade al verdiend hebben. Het kan zelfs zijn dat iemand, die je op de stoep tegenkomt, die geen monnik en geen priester is en die je zelfs helemaal niet hebt opgemerkt, wel een heilige is, verdiept in zijn gesprek met God. Het pad naar God kan zich midden in de rimboe van het leven bevinden, evenals in de schuilplaats van de kluizenaar, maar op alle paden moeten veel offers gebracht worden.'

'Test me,' zie Mikhail vlug, 'ik zal u laten zien dat ik tot een heeboel in staat ben.'

'Je bent zeker wel dapper,' zei Nicodemus nadenkend en met half gesloten ogen.

Na een minuut gezwogen te hebben, zei hij:

'Als je God in je hart wilt vinden, moet je dit meer wensen dan wat dan ook in je leven. De monnik voelt God door middel van een innerlijk gebed. Een innerlijk gebed spreek je in gedachten uit. Er zijn heel veel van deze gebeden, maar de belangrijkste is het Jezus gebed. Op het eerste gezicht lijkt het eenvoudig en gemakkelijk: 'Heer Jezus Christus, Zoon van God, ontferm U over mij, zondaar.' Maar als hij dit gebed gaat bidden, ontmoet de beoefenaar veel moeilijkheden. Hoe vaker hij het gebed probeert te herhalen, hoe zwaarder hij zich voelt, alsof een steen op hem drukt, die de voortgang van het gebed belemmert. Uiteindelijk komt hij tot de conclusie dat doorgaan met het Jezus gebed het moeilijkste is wat er bestaat, want het reinigingsvuur begint hem innerlijk te verbranden. Daarbij weet hij, dat als hij ophoudt met het innerlijk gebed, hij God niet in zijn hart zal kunnen vinden. De monnik is genoodzaakt het innerlijk gebed voortdurend te herhalen. Tijdens het werk in zijn klooster en met zijn broeders, of tijdens een gesprek, zal hij steeds het innerlijk gebed in zijn hart moeten herhalen. Ben jij daartoe in staat?'

'Ik kan hier niet rechtstreeks op antwoorden,' zei Mikhail.

'Waarom ben je dan hier?'

'Om u te vragen mijn geestelijke leraar te worden.'

'Nou, als je dat graag wilt, kan ik proberen je voor te bereiden op het pad van de monnik. Maar je zult het moeilijk krijgen. Je moet leren hoe je geestelijke strijd voert: tegen jezelf, tegen je trots, tegen loos geklets en eigenbelang, en je dient de taken die ik je geef uit te voeren. Je moet zo vaak mogelijk naar de kerk gaan, bij de priester je zonden biechten en de sacramenten ontvangen. Het is niet eenvoudig tegen een sterke vijand te strijden,